

*Sygn. akt VIII U 1293/20*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2021 r.

**Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

**w składzie:**

<b>Przewodniczący</b>	<b>sędzia Anna Capik-Pater</b>
<b>Protokolant</b>	<b>Agata Kędzierawska</b>

**po rozpoznaniu w dniu** 20 października 2021 r. w Gliwicach

**sprawy** Z. I.

**przeciwko** Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

**o** wysokość emerytury

**na skutek odwołania** Z. I.

**od decyzji** Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.

**z dnia** 13 sierpnia 2020 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. I. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z 17 grudnia 1998 roku począwszy od dnia 1 czerwca 2019 roku;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Anna Capik-Pater

**Sygn. akt: VIII U 1293/20**

## UZASADNIENIE

Decyzją z 13 sierpnia 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych odmówił ubezpieczonemu Z. I. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu decyzji ZUS powołując się na art. 110a wskazał, że wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie osiągnął wymaganego w przepisie art. 110a poziomu 250 %, a jedynie 234,41 %.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a. Ubezpieczony wniósł również o zwrócenie się do jego pracodawcy, bądź jego następcy prawnego o dostarczenie

wszelkiej możliwej dokumentacji na podstawie, której możliwe będzie odtworzenie jego zarobków przez biegłego, a następnie ustalenie na nowo wysokości jego świadczenia. Ponadto w toku procesu wniósł o zasądzenie na jego rzecz, zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

**Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:**

Ubezpieczony Z. I. urodził się (...) Zaś prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 5 stycznia 1993r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 4 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1982 do grudnia 1985, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 350,77% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono staż pracy w ilości 29 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 1 miesiąc okresów nieskładkowych.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia z uwagi na doliczenie stażu pracy.

Po uzyskaniu prawa do świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

Postanowieniem z 15 czerwca 2020r., Sąd Okręgowy w Gliwicach przekazał do organu rentowego wniosek ubezpieczonego z 19 czerwca 2019r., o przeliczenie emerytury, na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej.

W związku z powyższym ZUS wydał zaskarżoną decyzję z 13 sierpnia 2020r.

W toku postępowania w niniejszej sprawie Sąd zwrócił się do Spółki (...), o nadesłanie kompletnej dokumentacji osobowej i płacowej odwołującego za cały okres zatrudnienia w kopalni KWK (...).

Na podstawie przekazanej dokumentacji osobowej i przesłuchania ubezpieczonego (k.31-32), oraz w oparciu o opinię z 31 maja 2021r. (k.36-69), Sąd ustalił iż ubezpieczony ożenił się w październiku 1965r. i od tego czasu przysługiwało mu 8 ton węgla deputatowego. Jego miesięczne stawki zaszeregowania wynosiły: jako nadgórnika oddziału wydobywczego pz. 2.400,00 zł + premia od 1 maja 1968r., 2.550,00 zł + premia od 1 sierpnia 1969r., 2.677,00 zł + premia od 1 stycznia 1970r., jako sztygar zmianowy oddziału górniczego pz. 2.700,00 zł + premia od 15 maja 1970r., 4.000,00 zł od 1 lipca 1970r., 4.600,00 zł + dodatek funkcyjny w kwocie 1.500 zł + premia od 1 lutego 1974r., 4.600,00 zł + dodatek funkcyjny w kwocie 2.000 zł + premia techniczna od 1 września 1978r., 5.000,00 zł + dodatek funkcyjny w kwocie 2.000 zł + premia techniczna od 1 września 1979r., 6.100,00 zł + dodatek funkcyjny w kwocie 2.000 zł + premia regulaminowa od 1 listopada 1979r. Z kolei w okresie przed objęciem funkcji dozoru, jego dzienne stawki zaszeregowania wynosiły: jako górnika strzałowego pz. 90,00 zł od 1 stycznia do 30 kwietnia 1968r., W związku z powyższym maksymalna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne Z. I. wynosi:

- za rok 1968 – 39.002,00 zł,
- za rok 1969 – 40.445,00 zł,
- za rok 1970 – 53.452,35 zł,
- za rok 1971 – 63.600,00 zł,
- za rok 1972 – 64.400,00 zł,
- za rok 1973 – 65.200,00 zł,

- za rok 1974 – 96.040,00 zł,
- za rok 1975 – 116.240,00 zł,
- za rok 1976 – 116.240,00 zł,
- za rok 1977 – 116.240,00 zł,
- za rok 1978 – 118.240,00 zł,
- za rok 1979 – 128.700,00 zł,

Sąd odtwarzając powyższe zarobki ubezpieczonego, uwzględnił zapisy w jego dokumentacji osobowej, dotyczące stawek zaszeregowanie, stałych dodatków, które niewątpliwie były wypłacane, jak specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy, dodatek za pracę w porze nocnej za  $\frac{1}{3}$  dniówek roboczych w każdym miesiącu do 14 maja 1970r. i za  $\frac{1}{2}$  dniówek roboczych w każdym miesiącu od 15 maja 1970r., dodatek za pracę na II zmianie za  $\frac{1}{2}$  dniówek roboczych w każdym miesiącu od 1 października 1974r.

W oparciu o te założenia Sąd ustalił, iż wwpw z najkorzystniejszych 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, tj. z lat: 1967, 1971-1972, 1974-1988 i 1992-1993 wynosi 263,07 %.

Po doręczeniu opinii stronom, ubezpieczony nie składał do niej zastrzeżeń. Z kolei organ rentowy, zasadniczo również nie zgłosił konkretnych zastrzeżeń. Wskazał jedynie, że wobec braku odpowiednich kompetencji, nie jest w stanie zweryfikować poprawności wyliczeń biegłego. W konsekwencji ZUS podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt osobowych ubezpieczonego i akt emerytalnych dołączonych do akt sprawy, przesłuchania ubezpieczonego (k.31-32) oraz opinii biegłego z zakresu emerytur i rent Z. T., z 31 maja 2021r. (k.36-69),.

Sąd w całości podzielił wnioski płynące z wyliczeń opinii biegłego, którą Sąd w całości przyjął za logiczną i spójną. Nadto strony zasadniczo nie kwestionowały wyliczeń biegłego.

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

### **Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:**

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z 4 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1982 do grudnia 1985, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 350,77% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%. Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 19 czerwca 2019r. wniosek o przeliczenie emerytury w związku ze zmianą przepisów ustawy emerytalno-rentowej z dniem 1 maja 2015r. i wprowadzeniem art. 110a.

Ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją art. 110a ust. 1 ustawy

z 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto po przyznaniu świadczenia kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowania do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość emerytury ubezpieczonego, któremu zaskarżoną decyzją odmówiono przeliczenia świadczenia, nie uwzględniając równocześnie w wyliczeniach stanowiących podstawę wyliczeń Sądu, zarobków za okres zatrudnienia w KWK (...) za lata 1968 – 1979, ze względu na nieprzedłożenie przez odwołującego dowodów pozwalających organowi rentowemu na wliczenie wynagrodzenia za te okresy.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, takich jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Sąd po dokonaniu opisanych powyżej wyliczeń przyjął, iż najbardziej optymalnym wariantem dla wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia jest obliczenie jego podstawy w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu tj. lat 1967, 1971-1972, 1974-1988 i 1992-1993, gdzie wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wyniósł 263,07 %, był zatem wyższy od przyjętego przez ZUS.

W konsekwencji, Sąd w sentencji wyroku – na mocy 477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 czerwca 2019r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 265, ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

(-) Sędzia Anna Capik – Pater